

Pomiar kompetencji pragmatycznej w badaniach nad społeczno-poznawczym rozwojem dzieci w ciągu pierwszych czterech lat życia. Prezentacja narzędzia

Anna Filip

Marta Białecka-Pikul

Arkadiusz Białek

Małgorzata Stępień-Nycz

Uniwersytet Jagielloński, Instytut Psychologii

*XXIV Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej
01-03 czerwca 2015, Warszawa*

Kompetencja pragmatyczna

- Zdolność do używania języka efektywnie i adekwatnie do sytuacji społecznych (Bates, 1976)
- Pierwsze przejawy w posługiwaniu się gestami i wokalizacjami (Bates, Camaioni, Volterra, 1975)
- Ścisły związek z poznaniem społecznym (Mathews, 2014)

Znaczenie kompetencji pragmatycznej

- Związek z jakością relacji rówieśniczych (Brinton i in., 1997; Marton, Abramoff i Rosenzweig, 2005)
- Związek z występowaniem problemów z zachowaniem (Ketelaars i in., 2010)
- Znaczenie dla funkcjonowania w szkole – wartość diagnozy przed rozpoczęciem nauki szkolnej (Kerr, Guildford, Bird, 2003)

Language Use Inventory (O'Neill, 2002)

- Bada kompetencje ściśle związane z rozwojem poznania społecznego: jak dziecko używa języka, aby:

kierować uwagą dorosłego

podzielać zainteresowanie

„drażnić się” i żartować

mówić o stanach mentalnych

zrozumieć zachowanie innych

Language Use Inventory (O'Neill, 2002)

- Przeznaczenie: pomiar kompetencji pragmatycznej u dzieci w wieku **18-47** miesięcy
- „parent-report”, 20-30 min.
- 14 podskal, 180 pytań:
  - Porozumiewanie się za pomocą **gestów** (2 podskale)
  - Porozumiewanie się za pomocą prostych **słów** (2 podskale)
  - Porozumiewanie się za pomocą **zdań** (9 podskal)

LUI™
Revised 1.0

KWESTIONARIUSZ DO POMIARU KOMPETENCJI PRAGMATYCZNEJ

Language Use Inventory™ [1], [2]

Autor: dr Daniela K. O'Neill [3], University of Waterloo, Kanada

Tłumaczenie: dr Marta Bialecka-Pikul [3], Uniwersytet Jagielloński w Krakowie,
Katarzyna Duda, Katarzyna Kuś, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Imię i nazwisko dziecka: _____

Płeć: chłopiec dziewczynka

Data urodzenia dziecka: _____
dzień/miesiąc/rok

Imię i nazwisko osoby wypełniającej kwestionariusz: _____

Stopień pokrewieństwa dziecka z osobą wypełniającą kwestionariusz (np. matka, ojciec, dziadek, nauczyciel): _____

Imię i nazwisko osoby przeprowadzającej badanie (jeśli dotyczy): _____

Data wypełnienia kwestionariusza: _____
dzień/miesiąc/rok

[1] This is a non-standardized research adaptation of the Language Use Inventory (O'Neill 2002) into Polish by Marta Bialecka-Pikul. Copyright 2009 by Knowledge in Development Inc. All rights reserved.

[2] © 2009 Knowledge in Development Inc., www.knowledgeindevelopment.ca, 488-222-2282, wszelkie prawa zastrzeżone, skontakt się z nami lub agencją wydawniczą.

[3] Dr Daniela O'Neill, Department of Psychology, University of Waterloo, Waterloo, ON Canada, N2L 3G1 01-888-4557 ext.22545.

[4] Informacje na temat polskiej wersji kwestionariusza: dr Marta Bialecka-Pikul, Instytut Psychologii, Uniwersytet Jagielloński, ul. Mickiewicza 2, 31-120 Kraków, tel. 019-219-452.

Wartość Language Use Inventory

- Wysoka moc dyskryminacyjna:
  - różnicowanie dzieci typowo rozwijających się i dzieci z zaburzonym rozwojem językowym
  - 96 % poprawnych klasyfikacji
  - O'Neill, 2007

Procedura adaptacji

- Tłumaczenie: Marta Białecka-Pikul, Katarzyna Duda, Katarzyna Kuś
- Badania: 3 pomiary

1 pomiar – 1,5 r.

$N = 260, 120 D$

$M = 20,2$

$SD = 0,95$

2 pomiar – 2,5 r.

$N = 256, 110 D$

$M = 32,1$

$SD = 0,93$

3 pomiar – 3,5 r.

$N = 218, 96 D$

$M = 44,4$

$SD = 0,71$

- Przewaga osób z dużego miasta, z wyższym wykształceniem

Rzetelność (alfa Cronbacha)

Narzędzie oryginalne

- N = 177
- Wiek w zakresie 18-47 mcy

gesty	słowa	zdania
0,91	0,95	0,99

Narzędzie polskie

wiek	gesty	słowa	zdania
2,5	0,66	0,91	0,97
3,5	0,83	0,89	0,98
4,5	-	0,65	0,95

Trafność: korelacja z innymi miarami językowymi

Narzędzie oryginalne

- Diagnostic Evaluation of Language Variation - Norm Referenced; 5-6 lat
  - r Pearsona w zakresie 0,19 – 0,52
- Clinical Evaluation of Language Fundamentals Preschool; 5-6 lat
  - r Pearsona w zakresie 0,12 – 0,52

Narzędzie polskie

- Obrazkowy Test Słownikowy – Rozumienie (OTS-R; Haman, Fronczyk); 24 mce

gesty 1,5	słowa 1,5	zdania 1,5
-0,19 [†]	0,4 ^{***}	0,25 [*]
gesty 2,5	słowa 2,5	zdania 2,5
-0,23 [*]	0,21 [*]	0,32 ^{**}
słowa 3,5	zdania 3,5	
0,16	0,05	

Zmiany kompetencji pragmatycznej związane z wiekiem

Gesty

$F = 159,9$
 $p < 0,001$
 $\eta^2_p = 0,42$

Słowa

$F = 313,3$
 $p < 0,001$
 $\eta^2_p = 0,65$

Zdania

$F = 2054$
 $p < 0,001$
 $\eta^2_p = 0,92$

Różnice pomiędzy płciami

Gesty

dziewczynki

chłopcy

Słowa

dziewczynki

chłopcy

Zdania

dziewczynki

chłopcy

Podsumowanie i wnioski

- Użyteczność narzędzia w diagnozie potwierdzona w badaniach amerykańskich
- Dobre wartości psychometryczne polskiej wersji skali
- Zgodne z oczekiwaniem zmiany związane z wiekiem

Dziękujemy Dzieciom i Rodzicom za udział w badaniach

*Prezentowane badania zostały przeprowadzone w ramach projektu
Narodziny i rozwój zdolności do mentalizacji, kierowanego przez dr hab.
Martę Białecką-Pikul, finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki
(projekt nr 2011/01/B/HS6/00453).*